

## Досвід ведення гібридних конфліктів

анотований бібліографічний список

2019. – Вип. 7 (1 - 10 березня). – 5 с.

<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

### *Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань*

1. **Добош О. С. Концепт ВІЙНА В УКРАЇНІ устами Президента України Петра Порошенка / О. С. Добош, О. В. Сабан // Молодий вчений. – 2018. – № 11, ч. 2. — С. 314-317. Розглянуто концепт ВІЙНА В УКРАЇНІ у межах політичного дискурсу. Проаналізовано політичні промови президента України Петра Порошенка. На їх основі з'ясовано особливості досліджуваного концепту в умовах агресії Російської Федерації в Україні. Виокремлено моделі, покладені в основу метафоричного представлення цього концепту. Окреслено перспективи подальшого дослідження.** Текст:

<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/11/74.pdf>

2. **Правосуддя на сході України в умовах збройної агресії Російської Федерації : звіт за результатами дослідж. спроможності судов. системи забезпечувати правосуддя в умовах збройн. конфлікту на сході України, 2016 – 2017 / [О. Банчук та ін. ; заг. ред. Р. О. Куйбіда, М. В. Галабала]. — Київ : СТ-Друк, 2018. — 339 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці: В75577.* У публікації, що стала результатом дворічної роботи групи українських дослідників, ініційованої та підтриманої Міжнародним фондом «Відродження», зроблено спробу дати відповіді на питання: як збройний конфлікт вплинув на українську систему правосуддя та її спроможність забезпечувати справедливість у фактичних умовах війни? Наскільки країна була готова до таких викликів? І чи спроможна вона справлятися з цими викликами сьогодні? Які проблеми були вирішені, а які ще потребують додаткової уваги? Які проблеми можуть виникнути в майбутньому і як їм запобігти?**

3. **Феденко О. В.** Деякі аспекти оцінки воєнно-політичної ситуації в Україні в ході гібридної війни / О. В. Феденко // Молодий вчений. – 2018. – № 10, ч.1. — С. 11-19. *Розглянуто історичні витоки та генезу тих проблем, які призвели до подій в основних сферах конфронтаційних стосунків між Росією та Україною за сучасних умов; розвиток воєнно-політичної ситуації в Україні з початком анексії Криму і подальших подій на південному сході нашої держави у світлі гібридної війни та ступінь відповідальності України за відновлення миру й безпеки на окупованих територіях та мирного врегулювання конфлікту; результати, які були досягнуті країною за останні роки.* Текст: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/10/4.pdf>

4. **Філоненко І. М.** Сучасні наукові підходи до вивчення сепаратизму / І. М. Філоненко, В. М. Ріпа // Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Серія: Геогр. науки. – Херсон, 2018. – Вип. 8. – С. 142-150. - **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп18009-8** *Розкрито та проаналізовано основні підходи щодо визначення сутності сепаратизму. Розглянуто й згруповано причини та передумови виникнення сепаратистських рухів. Вивчено пропонувані різними авторами критерії класифікації сепаратизму та розроблено узагальнену схему його різновидів з урахуванням причин активізації сепаратистських рухів, інтенсивності й форм проявів цього явища, територіальної ознаки, ступеня відкритості, груп страйкарів та вимог, які вони висувають.* Текст: [http://gj.kherson.ua/archive/8/8\\_2018.pdf](http://gj.kherson.ua/archive/8/8_2018.pdf)

### **Статті з періодичних видань**

5. **Зяцьєв С.** Щоб пам'ятали / Сергій Зяцьєв // Демократ. Україна. — 2019. — 1 берез. (№ 9). — С. 9. *Подано інформацію, що в Міністерстві оборони віднедавна з'явився Меморіал пам'яті, присвячений солдатам і офіцерам Збройних Сил України, загиблим на східних рубежах нашої країни, а також під час виконання миротворчих місій у різних*

гарячих точках світу. Текст: <http://www.dua.com.ua/army/item/4945-shchob-pam-yatali.html>

6. **Міщенко І. Маскувальні сітки на передову** / Іванка Міщенко // Уряд. кур'єр. — 2019. — 6 берез. (№ 45). — С. 16. *Повідомлено, що курсанти Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, евакуйованого свого часу з тимчасово невідконтрольної території, передали офіцерам Об'єднаного центру цивільно-військового співробітництва м. Сєверодонецька та групи штабу ОТУ "Північ" маскувальні сітки, які сплели у вільний від навчання час. Того самого дня доставили їх на передову. Бійці відразу розгорнули сітки, прилаштували на авто, обмірковуючи місця закріплення. Як повідомляє прес-служба Об'єднаного центру цивільно-військового співробітництва, засоби маскування завжди в потребі, бо швидко псуються, ушкоджуються та горять під час обстрілів. Тому військові дуже вдячні молодим поліцейським за допомогу й небайдужість.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/maskuvalni-sitki-na-peredovu/>

7. **Никифоров А. "В Криму ходила пословиця: "Плох тот український офіцер, которий не мечтает стать российским контрактником"** / Алексей Никифоров ; беседу вела Ольга Бесперстова // Факты и коммент. — 2019. — 28 февр. – 6 марта (№ 8). — С. 5, 6. *Колишній заступник командира батальйону морської піхоти, 43-річний начальник прес-служби командування Сил спеціальних операцій Збройних сил України (ЗСУ) підполковник ЗСУ Олексій Нікіфоров в інтерв'ю розповів про те, що відбувалось під час анексії Криму Російською Федерацією. Він, зокрема, зазначив, що навесні 2014 року в Криму масово переходили на сторону Росії військові, представники СБУ, міліціонери, прокурори й прикордонники; тих, хто не зрадив присязі було зовсім небагато ...* Текст: <https://fakty.ua/297383-rodnya-iz-rossii-zvonit-v-krymu-net-nikakih-zelenyh-chelovechkov-a-ya-kak-raz-s-nimi-razgovarivayu---oficer-vsuv>

8. **Прокопчук С. Російські "потoki" як таємна зброя гібридних війн** / Станіслав Прокопчук // Уряд. кур'єр. — 2019. — 28 лют. (№ 40). — С. 1, 4-5. *Висвітлено питання, пов'язані з газовими проектами Кремля в Європі, які не лише блокують диверсифікацію, посилюють політичний тиск та розкол ЄС, а й становлять воєнну загрозу країнам, якими пролягатимуть трубопроводи. Вказано, що перебіг останніх подій зокрема навколо будівництва газопроводу "Північний потік-2" показує: Кремлю все це поки що вдається. Німеччина і Франція, ігноруючи позицію більшості країн-членів ЄС, лобіюють реалізацію цього проекту, переконуючи партнерів, що він суто економічний, не має жодного стосунку до геополітичної стратегії Берліна і Москви. Проінформовано, що 13 лютого представники Європарламенту, Ради ЄС та Єврокомісії погодили проект поправок до газової директиви, які стосуються і "Північного потоку-2". Наголошено на внесення в цей документ німецько-французької поправки, яка обмежує застосування газової директиви ЄС до газопроводів на морях, зокрема до російського скандального проекту. Акцентовано увагу на використанні Росією цивільної морської інфраструктури з воєнною метою, для посилення збройної агресії, що є елементом давно опрацьованої технології ведення на морі війни гібридного типу, мілітаризації РФ, зокрема газопроводів, які прокладають у Чорному і Балтійському морях. Підкреслено, що на цю проблему звернув увагу Президент України Петро Порошенко на Мюнхенській безпековій конференції в контексті виправдань Росії свого збройного нападу на українські кораблі та їх захоплення в Азовському морі. Президент наголосив, що "... атака на українські кораблі в Керченській протоці має дуже цікаве пояснення Росії: вона захищає Керченський міст. Уявіть російську атаку в Балтійському морі для захисту "Північного потоку-2" через кілька років. Треба значно ефективніше координувати наші дії". Преставлено матеріали українських аналітичних інститутів, серед яких – опубліковане у виданні "Чорноморська безпека" дослідження Центру*

глобалістики "Стратегія XXI", де зазначено, що "... такі газопроводи, як "Північний потік", "Північний потік-2", "Турецький потік" можуть стати протяжними зонами розташування технічних засобів ведення розвідки проти НАТО на Балтиці та в Чорному морі. ... Траси газопроводів можуть стати місцем бойового чергування підводних ударних безпілотників". Висвітлено позицію США, де добре усвідомлюють небезпечність таких варіантів використання Росією своїх "потоків" для вирішення завдань, не пов'язаних із транспортуванням газу. Зроблено висновок, що було б непогано, аби наші дипломати та представники інших відомств, які разом з американськими колегами переконали офіційний Берлін і Брюссель у недоцільності для енергетичної незалежності Європи будувати далі "Північний потік-2", ефективніше використовували аналітичні дослідження українських експертів та фахівців з питань національної безпеки. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/rosijski-potoki-yak-tayemna-zbroya-gibridnih-vijn/>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади  
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко  
11 березня 2019 р.**